

Категорія справи № 927/146/13-г: **не визначено.**

Надіслано судом: **29.10.2015.** Зареєстровано: **30.10.2015.** Оприлюднено: **03.11.2015.**

Дата набрання законної сили: **21.10.2015**

Номер судового провадження: **не визначено**

КИЇВСЬКИЙ АПЕЛЯЦІЙНИЙ ГОСПОДАРСЬКИЙ СУД

04116 м.Київ, вул. Шолуденка, 1 (044) 230-06-58

ПОСТАНОВА

ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

"21" жовтня 2015 р. Справа № 927/146/13-г

Київський апеляційний господарський суд у складі колегії суддів:

головуючого: Ткаченко Б.О.

суддів: Зеленіна В.О.

Синиці О.Ф.

За участю секретаря судового засідання Ворони В.В.

представників сторін:

від позивача - не з'явилися;

від відповідача - Ващук М.В., дов. б/н від 02.02.2015 р.;

Савенко М.М., дов. б/н від 05.05.2015 р.

розглянувши матеріали

апеляційної скарги Товариства з обмеженою відповідальністю «Обмачівські зорі»

на рішення Господарського суду Чернігівської області

від 29.07.2015 року

у справі № 927/146/13-г (суддя Бобров Ю.М.)

за первісним позовом Товариства з обмеженою відповідальністю «Високі

аграрні технології»

до Товариства з обмеженою відповідальністю «Обмачівські зорі»

про стягнення 17 563 863,63

та зустрічним позовом Товариства з обмеженою відповідальністю «Обмачівські зорі»

до Товариства з обмеженою відповідальністю «Високі аграрні технології»

про зменшення вартості товару

ВСТАНОВИВ:

Рішенням Господарського суду Чернігівської області від 29.07.2015 року по справі № 927/146/13-г прийнято відмову Товариства з обмеженою відповідальністю «Високі аграрні технології» від первісного позову в частині стягнення з Товариства з обмеженою відповідальністю «Обмачівські зорі» 746 679,36 грн. 3% річних та 30 000,00 грн. на відшкодування витрат оплати послуг адвоката.

В цій частині первісного позову провадження у справі припинено.

Решту позовних вимог первісного позову задоволено частково.

Стягнуто з Товариства з обмеженою відповідальністю «Обмачівські зорі» на користь Товариства з обмеженою відповідальністю «Високі аграрні технології» 3 500 000,00 грн. основного боргу, 2 659 794,10 грн. 30% річних, 1 663 798,48 грн. пені, 706 270,22 грн. штрафу та 35 491,19 грн. на відшкодування витрат по сплаті судового збору, в решті позовних вимог - відмовлено.

У зустрічному позові відмовлено повністю.

Повернуто Товариству з обмеженою відповідальністю «Високі аграрні технології» з державного бюджету 140,00 грн. переплаченої суми судового збору.

Повернуто Товариству з обмеженою відповідальністю «Високі аграрні технології» оригінали платіжного доручення № 451 від 21 січня 2013 року про сплату 68 820,00 грн. та квитанції № 1242 від 25 травня 2015 року про сплату 4 400,00 грн. - документи, що підтверджують сплату товариством до державного бюджету судового збору на загальну суму 73 220,00 грн.

Повернуто Товариству з обмеженою відповідальністю «Обмачівські зорі» з державного бюджету 1 721,00 грн. переплаченої суми судового збору.

Повернуто Товариству з обмеженою відповідальністю «Обмачівські зорі» оригінали квитанції № 16498025 від 18 березня 2013 року про сплату 1 721,00 грн. та платіжного доручення № 432 від 25 травня 2015 року про сплату 73 080,00 грн. - документи, що підтверджують сплату товариством до державного бюджету судового збору на загальну суму 74 801,00 грн.

Не погоджуючись із вказаним рішенням, Товариство з обмеженою відповідальністю «Обмачівські зорі» звернулося до Київського апеляційного господарського суду з апеляційною скаргою, в якій просить рішення Господарського суду Чернігівської області від 29.07.2015 року по справі № 927/146/13-г скасувати та прийняти нове рішення, яким у задоволенні первісних позовних вимог відмовити повністю, зустрічні позовні вимоги задовольнити в повному обсязі. Судові витрати покласти на Товариство з обмеженою відповідальністю «Високі аграрні технології».

Ухвалою Київського апеляційного господарського суду від 31.08.2015 року апеляційну скаргу було прийнято до провадження у складі колегії суддів: головуєчий суддя Ткаченко Б.О., судді: Синиця О.Ф., Шевченко Е.О. та призначено до розгляду на 07.10.2015 року.

07.10.2015 року, у зв'язку з перебуванням головуєчого судді Ткаченка Б.О. на лікарняному, розгляд справи не відбувся.

Після виходу головуєчого судді з лікарняного, розпорядженням Заступника голови Київського апеляційного господарського суду від 08.10.2015 року, змінено склад судової колегії на наступний: головуєчий суддя Ткаченко Б.О., судді: Зеленін В.О., Синиця О.Ф., справу № 927/146/13-г прийнято до провадження у вищезазначеному складі суду та призначено на 20.10.2015 року.

07.10.2015 року та 19.10.2015 року через Відділ документального забезпечення Київського апеляційного господарського суду від Товариства з обмеженою відповідальністю «Високі аграрні технології» надійшли відзиви на апеляційну скаргу, в яких останнє просить апеляційну скаргу залишити без задоволення, а рішення суду першої інстанції залишити без змін.

У судовому засіданні 20.10.2015 року було оголошено перерву до 21.10.2015 року.

Вимоги та доводи апеляційної скарги мотивовані тим, що судом першої інстанції було неповно з'ясовано обставини, які мають значення для справи, а також невірно застосовано норми матеріального та процесуального права, що призвело до прийняття невірного судового рішення.

Представники Товариства з обмеженою відповідальністю «Обмачівські зорі» у поясненнях, наданих у судовому засіданні, підтримали доводи, викладені в апеляційній скарзі, просили суд рішення Господарського суду Чернігівської області від 29.07.2015 року по справі № 927/146/13-г скасувати та прийняти нове рішення, яким у задоволенні первісних позовних вимог відмовити повністю, зустрічні позовні вимоги задовольнити в повному обсязі.

Представник Товариства з обмеженою відповідальністю «Високі аграрні технології» у поясненнях, наданих у судовому засіданні 20.10.2015 року, заперечував проти доводів апелянта, викладених в апеляційній скарзі, просив суд відмовити в задоволенні скарги та залишити без змін оскаржуване судові рішення місцевого господарського суду як таке, що прийняте з повним, всебічним та об'єктивним з'ясуванням обставин, які мають значення для справи, а також з дотриманням норм матеріального і процесуального права.

Розглянувши доводи апеляційної скарги, заслухавши пояснення представників сторін, перевіrivши матеріали справи, дослідивши докази, проаналізувавши на підставі встановлених фактичних обставин справи правильність застосування судом першої інстанції норм законодавства, колегія встановила наступне.

27.03.2012 року між Товариством з обмеженою відповідальністю «Високі аграрні технології» (далі - Продавець, позивач за первісним позовом, відповідач за зустрічним позовом, ТОВ «Високі аграрні технології») та Товариством з обмеженою відповідальністю «Обмачівські зорі» (далі - Покупець, відповідач за первісним позовом, позивач за зустрічним позовом, ТОВ «Обмачівські зорі») було укладено Договір купівлі-продажу на умовах відстрочення платежу № 27/03 (далі - Договір).

Згідно з п. 1.2 Договору його предметом є Товар, який належить Продавцю на момент укладення Договору або буде набутий Продавцем у майбутньому.

Відповідно до п. 2.1 Договору асортимент Товару, його кількість, ціна визначається у додатках до Договору, які є його невід'ємною частиною та/або накладних документах на відпуск Товару (видаткових накладних).

Пунктом 2.2 Договору визначено, що всі рахунки та видаткові накладні, що виписані у період дії Договору, є його невід'ємною частиною, незалежно від того чи є в них посилання на Договір.

Як передбачено п. 2.3 Договору, загальна сума Договору визначається сукупністю додатків та/або накладних документів на відпуск Товару (видаткових накладних), які підписані у період дії Договору та складає 6 700 000,00 грн.

Згідно п. 2.4 Договору ціна Товару, що є предметом Договору, вказується у додатках до Договору у національній валюті. Сторони встановлюють ціну на вартість товару у гривнях, а також визначають її еквівалент у доларах США.

У відповідності до п. 2.5 Договору, у разі зміни курсу гривні до іноземної валюти (долару США) Продавець має право провести перерахунок ціни (дооцінки) вартості поставленого, проте не оплаченого Покупцем Товару.

Положеннями п. 2.6 Договору встановлено, що якість Товару, який поставляється Продавцем, відповідає якості, яка обумовлюється Сторонами та може на письмову вимогу Покупця бути підтверджена відповідними сертифікатами.

Приписами п. 2.7 Договору передбачено, що підписання видаткових накладних, які виписані у період дії Договору, засвідчує факт передачі разом з Товаром усієї необхідної документації, що його стосується, у тому числі сертифікату якості, інструкції щодо використання та застосування даного Товару.

Пунктами п. 3.1 та п. 3.2 Договору визначено, що Товар може передаватися Покупцю партіями і Товар вважається переданим Покупцю з моменту підписання видаткових накладних.

Як встановлено п. 5.2 Договору, відповідно до ч. 2 ст. 524 ЦК України, сторони дійшли згоди, що ціна на Товар та загальна сума договору зазначені у додатках і визначені у національній валюті України із зазначенням її еквіваленту в доларах США до гривні, що встановлений ПАТ «Державний експортно-імпортний банк України» для операцій з продажу долара США на день підписання даного Договору.

Положеннями п. 5.3 Договору встановлено, що вартість Товару оплачується на поточний рахунок Продавця в національній валюті, згідно цін вказаних у відповідних додатках до Договору із врахуванням положень п. 2.4 та розділу 5 Договору.

У п. 5.4 Договору зазначено, що у випадку, коли курс іноземної валюти (долара США) до гривні, що встановлений ПАТ «Державний експортно-імпортний банк України» для операцій з продажу даної іноземної валюти, на день проведення розрахунків (оплати вартості Товару відповідно до пункту 5.5 Договору) є вищим за курс долара США на день укладення Договору, Сторони для визначення належної до сплати суми вартості Товару використовують формулу, що наведена в додатку (ах) до Договору.

Сторони у п. 5.5 Договору визначили та погодили, що оплата Товару згідно Договору проводиться наступним чином:

- 3 200 000,00 грн. у строк 30.03.2012 р.;
- 875 000,00 грн. у строк 09.11.2012 р.;
- 875 000,00 грн. у строк 16.11.2012 р.;
- 875 000,00 грн. у строк 23.11.2012 р.;
- 875 000,00 грн. у строк 30.11.2012 р.

Відповідно до п.п. 6.1, 6.2 Договору продавець зобов'язався передати Товар Покупцю згідно умов Договору, а Покупець зобов'язався, зокрема: прийняти Товар на умовах, визначених Договором; нести ризик випадкового знищення та/або пошкодження Товару з моменту прийняття Товару; провести оплату за Товар в строк і на умовах, вказаних у розділі 5 Договору.

У відповідності до п. 11.1 Договору, він діє з моменту його підписання і скріплення печатками обох Сторін до повного виконання ними обов'язків по Договору.

30.03.2012 року ТОВ «Високі аграрні технології» передало ТОВ «Обмачівські зорі» Товар - гібрид кукурудзи NS-2016 у кількості 7613 п.о., на загальну суму 6 700 000,00 грн., що підтверджується копією видаткової накладної № РН-000008 від 30.03.2012 року (т.1 а.с.63) і копією довіреності № 27 від 30.03.2012 (т.1 а.с.64-65).

30.03.2012 року ТОВ «Обмачівські зорі» оплатило на рахунок ТОВ «Високі аграрні технології» частину поставленого товару у сумі 3 200 000,00 грн., що підтверджується копією банківської виписки (т.1 а.с.66).

З огляду на вказане, у ТОВ «Обмачівські зорі» виникла заборгованість перед ТОВ «Високі аграрні технології» у розмірі 3 500 000,00 грн., яку, звертаючись з первісним позовом, ТОВ «Високі аграрні технології» і просить стягнути з ТОВ «Обмачівські зорі».

Крім того, позивач за первісним позовом також просив, з урахуванням остаточної зміни розміру позовних вимог, стягнути з ТОВ «Обмачівські зорі» 7 508 415,30 грн. 30 % річних, 4 595 448,33 грн. пені та 1 960 000,00 грн. штрафу за несвоєчасну оплату поставленого товару.

Крім того, 30.03.2012 року між ТОВ «Обмачівські зорі» як продавцем та ТОВ «Колорит-Агро» як покупцем було укладено Договір № 20 (т.1 а.с.153) з Додатком №1 до нього (т.1 а.с.156), за якими ТОВ «Обмачівські зорі» 30.03.2012 року передало ТОВ «Колорит-Агро», отриманий від ТОВ «Високі аграрні технології» товар - гібрид кукурудзи NS-2016 у кількості 7613 п.о. на загальну суму 6 700 000,00 грн., що підтверджується копією накладної № 117/1 від 30.03.2012 року (т.1 а.с.118).

ТОВ «Колорит-Агро», після придбання 7613 п.о., вартістю 6 700 000,00 грн. здійснило посівні роботи. У подальшому, вищевказане насіння не дало мінімальних показників, що на думку ТОВ «Обмачівські зорі» свідчить про неякісність насіння та невідповідність ДСТУ:2240-93.

ТОВ «Обмачівські зорі» отримало претензію ТОВ «Колорит-Агро» вих. № 13-02 від 01.02.2013 року (т.1 а.с.116), в якій, зокрема, зазначено, що відповідно до п. 2.1 Договору № 20 від 30.03.2012, за якістю товар повинен відповідати вимогам ГОСТів та ДСТУ, які діють в Україні та вказані в додаткових угодах до даного Договору щодо окремої партії товару.

У цій претензії ТОВ «Колорит-Агро», посилаючись на ст. 678 ЦК України, вимагає від ТОВ «Обмачівські зорі» зменшити вартість насіння на 1 % загальної вартості насіння. (Насіння зернових, зернобобових і круп'яних культур. Сортові та посівні якості. Технічні умови).

Крім того, товар за Договором не супроводжувався сертифікатом на насіння, означений товар, на думку ТОВ «Обмачівські зорі», не може вважатися гібридом кукурудзи NS-2016, оскільки його сортові та посівні якості належним чином не підтверджені.

ТОВ «Обмачівські зорі» вказує, що відповідно до п. 8 розмірів сортових надбавок, доданих до спільного наказу Міністерства аграрної політики України та Української академії аграрних наук від 26.03.2007 року № 212/29 «Про затвердження розмірів сортових надбавок, що застосовуються при визначенні ціни на насіння і садивний матеріал сільськогосподарських рослин», при визначенні ціни на насіння першого покоління простих гібридів кукурудзи (прим. до якого відноситься гібрид кукурудзи NS-2016) має застосовуватися сортова надбавка у розмірі 1100%. Тобто ціна товару за Договором у розмірі 6 700 000,00 грн. була визначена з урахуванням сортової надбавки у розмірі 1100%.

З огляду на невідповідність товару за цим Договором сортовим та посівним якостям гібриду кукурудзи NS-2016, про що на думку ТОВ «Обмачівські зорі» свідчить відсутність відповідного сертифікату на насіння, а також низька схожість та врожайність посівів означеного насіння, підтверджена претензією ТОВ «Колорит-Агро», його ціна, вважає ТОВ «Обмачівські зорі», має бути пропорційно зменшена до ціни звичайного базового насіння кукурудзи, яка існувала на момент укладення Договору та підписання видаткової накладної, шляхом вирішення наведеного у заяві рівняння, згідно якого вартість базового насіння кукурудзи складає 558 333,33 грн.

Отже, позивач за зустрічним позовом, посилаючись на п.1 ч.1 ст.678 ЦК України, вважає, що ціна товару за Договором має бути пропорційно зменшена з 6 700 000,00 грн. до ціни базового насіння кукурудзи і повинна складати 558 333,33 грн.

З огляду на вказане, ТОВ «Обмачівські зорі» звернулося із зустрічним позовом, з урахуванням заяви про зміну підстав та збільшення розміру позовних вимог (т.3 а.с.81), про зменшення ціни товару за Договором до ціни базового насіння кукурудзи у розмірі 558 333,33 грн., а решту суми, у розмірі 2 641 666,67 грн. (3 200 000,00 грн. - 558 333,33 грн.), вважати переплатою.

В обґрунтування зустрічної позовної заяви ТОВ «Обмачівські зорі» посилається на те, що гібрид кукурудзи NS-2016 не відповідав якості та підтверджений сертифікатом не був, а отже його вартість не може перевищувати ціну базового насіння кукурудзи.

Як зазначалося вище, розглянувши первісну та зустрічну позовні заяви, дослідивши та оцінивши надані сторонами докази у їх сукупності, заслухавши в судовому засіданні пояснення представників сторін, суд першої інстанції дійшов висновку про часткове задоволення

первісних позовних вимог в частині стягнення з ТОВ «Обмачівські зорі» на користь ТОВ «Високі аграрні технології» 3 500 000,00 грн. основного боргу, 2 659 794,10 грн. 30% річних, 1 663 798,48 грн. пені, 706 270,22 грн. штрафу, та відмову в задоволенні зустрічних позовних вимог.

Стосовно стягнення з ТОВ «Обмачівські зорі» на користь ТОВ «Високі аграрні технології» 3 500 000,00 грн. основного боргу, 7 508 415,30 грн. 30 % річних, 4 595 448,33 грн. пені та 1 960 000,00 грн. штрафу та якості товару, колегія суддів звертає увагу на наступне.

Відповідно до ст. ст. 11, 629 ЦК України договір є однією з підстав виникнення зобов'язань та є обов'язковим для виконання сторонами.

Статтею 712 Цивільного кодексу України визначено, що за договором поставки продавець (постачальник), який здійснює підприємницьку діяльність, зобов'язується передати у встановлений строк (строки) товар у власність покупця для використання його у підприємницькій діяльності або в інших цілях, не пов'язаних з особистим, сімейним, домашнім або іншим подібним використанням, а покупець зобов'язується прийняти товар і сплатити за нього певну грошову суму. До договору поставки застосовуються загальні положення про купівлю-продаж, якщо інше не встановлено договором, законом або не впливає з характеру відносин сторін.

Відповідно до ч.ч. 1, 2 ст. 692 Цивільного кодексу України покупець зобов'язаний оплатити товар після його прийняття або прийняття товаророзпорядчих документів на нього, якщо договором або актами цивільного законодавства не встановлений інший строк оплати товару. Покупець зобов'язаний сплатити продавцеві повну ціну переданого товару. Договором купівлі-продажу може бути передбачено розстрочення платежу.

За приписами ст.ст. 525, 526 Цивільного кодексу України та ст. 193 Господарського кодексу України одностороння відмова від зобов'язання або одностороння зміна його умов не допускається, зобов'язання має виконуватися належним чином відповідно до умов договору.

Якщо у зобов'язанні встановлений строк (термін) його виконання, то воно підлягає виконанню у цей строк (термін) - п. 1 ст. 530 ЦК України.

Згідно ст. 599 Цивільного кодексу України зобов'язання припиняється виконанням, проведеним належним чином.

Як встановлено вище, Постачальник поставив, а Покупець прийняв товар на суму 6 700 000,00 грн., та провів часткову оплату в розмірі 3 200 000,00 грн. за поставлений товар, у зв'язку з чим, заборгованість Покупця перед Постачальником склала 3 500 000,00 грн.

За таких обставин, колегія суддів дійшла висновку про наявність підстав для стягнення основної суми заборгованості на користь Постачальника.

Стосовно посилання на неякісність товару та відсутність сертифікату, слід зазначити наступне.

Статтею 662 ЦК України передбачено, що продавець зобов'язаний передати товар, визначений договором купівлі-продажу. Продавець повинен одночасно з товаром передати покупцеві його приналежності та документи (технічний паспорт, сертифікат якості тощо), що стосуються товару та підлягають переданню разом із товаром відповідно до договору або актів цивільного законодавства.

Відповідно до ст. 666 ЦК України Якщо продавець не передає покупцеві приналежності товару та документи, що стосуються товару та підлягають переданню разом з товаром відповідно до договору купівлі-продажу або актів цивільного законодавства, покупець має право встановити розумний строк для їх передання. Якщо приналежності товару або документи, що стосуються товару, не передані продавцем у встановлений строк, покупець має право відмовитися від договору купівлі-продажу та повернути товар продавцеві.

Згідно з ч. 1 ст. 668 ЦК України, ризик випадкового знищення або випадкового пошкодження товару переходить до покупця з моменту передання йому товару, якщо інше не встановлено договором або законом.

Частиною 1 ст. 673 ЦК України передбачено, що продавець повинен передати покупцеві товар, якість якого відповідає умовам договору купівлі-продажу.

Статтею 674 ЦК України зазначено, що відповідність товару вимогам законодавства підтверджується способом та в порядку, встановленими законом та іншими нормативно-правовими актами.

За умовами ч. 1 ст. 679 ЦК України, продавець відповідає за недоліки товару, якщо покупець доведе, що вони виникли до передання товару покупцеві або з причин, які існували до цього моменту.

Як зазначалося вище, ч. 1 ст. 692 ЦК України передбачає, що покупець зобов'язаний оплатити товар після його прийняття або прийняття товаророзпорядчих документів на нього, якщо договором або актами цивільного законодавства не встановлений інший строк оплати товару.

Відповідно до ч. 5 ст. 21 Закону України «Про насіння і садивний матеріал» (у редакції, що діяла на момент укладення Договору та передачі товару) усі партії насіння і садивного матеріалу, призначені для реалізації, повинні мати сертифікати, що засвідчують їх сортові та посівні якості.

Статтею 1 Закону України «Про насіння і садивний матеріал» визначено, що сертифікат на насіння - документ, що засвідчує сортові та посівні якості насіння і садивного матеріалу.

Відповідно до п.п. 4.1-4.3 Договору, приймання Товару по кількості і якості проводиться Покупцем в момент його передачі від Продавця. Покупець повинен перевірити якість Товару, а також відсутність пошкоджень Товару, а при їх виявленні терміново повідомити про це Продавця. У разі виявлення Покупцем можливих недоліків, він має скласти відповідний Акт та негайно повідомити про це Продавця. Акт складається з обов'язковою присутністю представника Продавця.

Згідно з п.п. 4.4, 4.5 Договору, якщо Продавцеві на протязі трьох робочих днів з дня отримання Товару не надходить повідомлення про недоліки Товару, Товар вважається прийнятим Покупцем, як такий, що відповідає вимогам. Претензії Покупця розглядаються Продавцем і визнаються обґрунтованими тільки за умови дотримання Покупцем вищезазначених вимог, а також інструкції виробника по транспортуванню, зберіганню та застосуванню Товару.

У видатковій накладній № РН-0000080 від 30.03.2012 року наведено найменування товару, одиниці товару, його кількості та ціни.

На момент передачі товару та після його передачі, жодних вимог та претензій покупцем ТОВ «Обмачівські зорі» не заявлялось, зокрема і передбаченої п. 2.6 Договору письмової вимоги

щодо підтвердження якості товару відповідними сертифікатами.

Також, у разі сумнівів щодо якості насіння гібриду кукурудзи NS-2016 ТОВ «Обмачівські зорі» могло перевірити якість товару, у відповідності до Правил експертного визначення якості насіння і садивного матеріалу та порядку оформлення заяв, затвердженими наказом Міністерства аграрної політики України від 08.07.2003 року № 223 та зареєстрованих в Мін'юсті України 23.07.2003 року за № 630/7951 (далі - Правила), прийнятими на виконання ст. 29 Закону України «Про насіння і садивний матеріал», чинних на момент придбання насіння.

Відповідно до положень п.п. 1.2, 1.3 Правил, якщо споживач не впевнений у якості інформації, що зазначена у відповідних документах на придбання насіння та садивний матеріал, то на вимогу споживача здійснюється експертне визначення якості насіння та (або) садивного матеріалу за процедурою, яка регулює питання:

- установлення відповідності сортової та насіннєвої документації на партію насіння та (або) садивного матеріалу до вимог нормативних документів;
- визначення відповідності показників сортових і посівних якостей партії насіння та (або) садивного матеріалу до даних, зазначених у відповідних документах на партію;
- визначення генетичного походження насіння та (або) садивного матеріалу.

ТОВ «Обмачівські зорі» у визначенні якості отриманого від ТОВ «Високі аграрні технології» насіння не дотримано вимог вказаних Правил.

Експертного визначення якості насіння не здійснювалося і ТОВ «Колорит-Агро» як особа яка використала для посіву.

Як вбачається із рішення Господарського суду Чернігівської області від 03.06.2015 року по справі № 927/672/15, за позовом ТОВ «Колорит-Агро» до ТОВ «Обмачівські зорі» (т.3 а.с.216), ТОВ «Колорит-Агро» після посіву насіння гібриду кукурудзи NS-2016, через те, що рослини не утворили повноцінного насіння і збирати їх було недоцільно, списано було посів на 776 гектарах з 2 776 га засіяних.

Таким чином, ТОВ «Колорит-Агро» було списано лише частину посівів, засіяних насінням гібриду кукурудзи NS-2016, отриманого від ТОВ «Обмачівські зорі».

З огляду на зазначене, ТОВ «Обмачівські зорі» не доведено, що на момент передачі йому продавцем - ТОВ «Високі аграрні технології», насіння гібриду кукурудзи NS-2016 не відповідало його сортовим та посівним якостям.

Також слід звернути увагу, що на сортові та посівні якості насіння, після його передачі ТОВ «Високі аграрні технології» до ТОВ «Обмачівські зорі», а останнім до ТОВ «Колорит-Агро», могли вплинути і інші фактори, зокрема, дотримання умов транспортування насіння, після його отримання від ТОВ «Високі аграрні технології», умов його подальшого зберігання (ризик випадкового знищення або випадкового пошкодження товару). Також дотримання агротехнічних вимог на момент посіву насіння та його вирощування, впливу погодних умов у період посіву та вирощування насіння ТОВ «Колорит-Агро» тощо.

За таких обставин, судова колегія погоджується з висновком суду першої інстанції, що товар за Договором не супроводжувався сертифікатом на насіння, що є однією з підстав на які

посилається ТОВ «Обмачівські зорі» у зустрічному позові, та що є порушенням вимог Закону України «Про насіння і садивний матеріал», проте, саме лише відсутність сертифіката на насіння гібриду кукурудзи NS-2016 не є безумовним доказом того, що, на момент передачі насіння позивачу за зустрічним позовом, воно було неналежної якості.

Отже, ТОВ «Обмачівські зорі» не доведено та не надано належних, допустимих доказів на підтвердження неналежної якості товару на момент його отримання, тобто відсутні підстави застосування положень п. 1 ч. 1 ст. 678 ЦК України, якою передбачено, що покупець, якому переданий товар неналежної якості, має право, незалежно від можливості використання товару за призначенням, вимагати від продавця за своїм вибором, зокрема пропорційного зменшення ціни.

Крім того, слід звернути увагу, що ТОВ «Обмачівські зорі» звернулося до відповідача з відповідною вимогою лише після звернення ТОВ «Високі аграрні технології» до суду з первісним позовом про стягнення заборгованості за поставлений товар.

Також, вірно зазначено, що наказ Міністерства аграрної політики України та Української академії аграрних наук від 26.03.2007 року № 212/29 «Про затвердження розмірів сортових надбавок, що застосовуються при визначенні ціни на насіння і садивний матеріал сільськогосподарських рослин», на підставі якого позивачем здійснено розрахунок зустрічного позову, не зареєстрований у Мін'юсті України і, на момент подачі заяви про зміну підстав та збільшення розміру позовних вимог, скасовано на підставі наказу Міністерства аграрної політики та продовольства № v0697736-12 від 05.04.2012 року.

З огляду на вказане, колегія суддів погоджується з висновком суду першої інстанції про відсутність підстав для задоволення зустрічних позовних вимог.

Враховуючи, що відсутність підстав вважати насіння гібриду кукурудзи NS-2016, яке передано за Договором, неякісним, колегія суддів вважає обґрунтованою та такою, що підлягає задоволенню вимога ТОВ «Високі аграрні технології» про стягнення основної суми заборгованості за Договором у сумі 3 500 000,00 грн.

Крім основної суми боргу ТОВ «Високі аграрні технології» також просить стягнути з ТОВ «Обмачівські зорі» 7 508 415,30 грн. 30 % річних, 4 595 448,33 грн. пені та 1 960 000,00 грн. штрафу.

Судом першої інстанції було задоволено частково вказані вимоги та стягнуто на користь ТОВ «Високі аграрні технології» 2 659 794,10 грн. 30% річних, 1 663 798,48 грн. пені, 706 270,22 грн. штрафу.

Відповідно до п. 5.2 цього Договору та ч. 2 ст. 524 ЦК України, сторони дійшли згоди, що ціна на товар та загальна сума Договору зазначені у додатках і визначені у національній валюті України із зазначенням її еквіваленту долара США до гривні, що встановлений ПАТ «Державний експортно-імпорتنний банк України» для операцій з продажу долара США на день підписання даного Договору.

Крім того, п. 5.4 Договору передбачено, що у випадку, коли курс іноземної валюти (долара США) до гривні, що встановлений ПАТ «Державний експортно-імпорتنний банк України» для операцій з продажу даної іноземної валюти, на день проведення розрахунків (оплати вартості Товару відповідно до пункту 5.5 Договору) є вищим за курс долара США на день укладення

Договору, Сторони для визначення належної до сплати суми вартості Товару використовують формулу, що наведена в додатку (ах) до Договору.

Відповідно до додатку цього Договору, в примітках зазначені умови оплати товару, а саме: у тому випадку, якщо курс долара США до гривні на день оплати вище ніж курс долара США до гривні на день підписання Договору сторони, для визначення суми, яка підлягає оплаті, використовують визначену у примітках формулу.

За порушення грошового зобов'язання за цим Договором позивач, відповідно до ч. 2 ст. 625 ЦК України, п.п. 8.2, 8.4, 8.6 Договору, нарахував у гривнях з урахуванням курсу долара США на день подачі заяви - 25.05.2015 року:

- 30% річних за період з 10.11.2012 року по 25.05.2015 року в розмірі 7 508 415,30 грн.;
- пеню за період з 10.06.2013 року по 25.05.2015 року в розмірі 4 595 448,33 грн.;
- штраф в розмірі 1 960 000,00 грн.

Суд першої інстанції дійшов висновку про часткове задоволення вказаних вимог, оскільки нараховувати вказані суми слід було з урахуванням передбачених п. 5.5 Договору строків, які передбачали поетапне проведення розрахунків, а саме 30.03.2012 року, 09.11.2012 року, 16.11.2012 року, 23.11.2012 року та 30.11.2012 року.

Колегія суддів не може погодитися з даним висновком суду першої інстанції, оскільки і п. 5.4 Договору і додатком до Договору передбачено коригування суми з урахуванням на день проведення розрахунків.

Оскільки ТОВ «Обмачівські зорі» залишок заборгованості у сумі 3 500 000,00 грн. сплачено ТОВ «Високі аграрні технології» на момент подачі позову не було, то розрахунок вказаних вище сум з урахуванням курсу дол. США, зроблений ТОВ «Високі аграрні технології» станом на 25.05.2015 року відповідає умовам договору та вимогам законодавства.

Згідно з ч. 1 ст. 612 Цивільного кодексу України боржник вважається таким, що прострочив, якщо він не приступив до виконання зобов'язання або не виконав його у строк, встановлений договором або законом.

Відповідно до ст. 611 Цивільного кодексу України у разі порушення зобов'язання настають правові наслідки, встановлені договором або законом, зокрема сплата неустойки.

Приписами ст. 549 Цивільного кодексу України передбачено, що неустойкою (штрафом, пенею) є грошова сума або інше майно, які боржник повинен передати кредиторіві у разі порушення боржником зобов'язання. Штрафом є неустойка, що обчислюється у відсотках від суми невиконаного або неналежно виконаного зобов'язання. Пенєю є неустойка, що обчислюється у відсотках від суми несвоєчасно виконаного грошового зобов'язання за кожен день прострочення виконання.

У відповідності до ст. 230 Господарського кодексу України, передбачено, зокрема, що штрафними санкціями у цьому Кодексі визнаються господарські санкції у вигляді грошової суми (неустойка, штраф, пеня), яку учасник господарських відносин зобов'язаний сплатити у разі порушення ним правил здійснення господарської діяльності, невиконання або неналежного виконання господарського зобов'язання.

Статтею 1 Закону України «Про відповідальність за несвоєчасне виконання грошових зобов'язань» встановлено, що платники грошових коштів сплачують на користь одержувачів цих коштів за прострочку платежу пеню в розмірі, що встановлюється за згодою сторін. Розмір пені, передбачений статтею 1 цього Закону, обчислюється від суми простроченого платежу та не може перевищувати подвійної облікової ставки Національного банку України, що діяла у період, за який сплачується пеня, що передбачено ст. 3 даного Закону.

Згідно п. 8.2 Договору за прострочення виконання зобов'язання Покупець зобов'язаний сплатити на користь Продавця пеню в розмірі подвійної облікової ставки НБУ (діючої в період прострочення), від вартості неоплаченого Товару за кожен день прострочки.

Пунктом 8.3 Договору сторони, відповідно до ст.259 ЦК України, домовилися про те, що строк позовної давності щодо сплати штрафних санкцій становить п'ять років з моменту підписання Договору. Крім цього, Сторони, відповідно до ч. 6 ст. 232 ГК України, домовилися про те, що нарахування штрафних санкцій за прострочення виконання зобов'язань за даним Договором, здійснюється протягом п'яти років з моменту підписання Договору.

Приписами п. 8.4 Договору встановлено, що Покупець, у випадку порушення умов оплати вартості Товару, сплачує на користь Продавця штраф у розмірі 20% від вартості неоплаченого Товару.

З огляду на зазначене вище, колегія суддів, провівши повторний арифметичний розрахунок, дійшла висновку про наявність підстав для стягнення пені за період з 10.06.2013 року по 25.05.2015 року в розмірі 4 595 448,33 грн. та 1 960 000,00 грн. штрафу.

Щодо вимог позивача про стягнення з відповідача 30 % річних за період з 10.11.2012 року по 25.05.2015 року в розмірі 7 508 415,30 грн., колегія суддів зазначає наступне.

Відповідно до ст. 625 Цивільного кодексу України боржник не звільняється від відповідальності за неможливість виконання грошового зобов'язання. Боржник, який прострочив виконання грошового зобов'язання, на вимогу кредитора зобов'язаний сплатити суму боргу з урахуванням встановленого індексу інфляції за весь час прострочення, а також три проценти річних від простроченої суми, якщо інший розмір процентів не встановлений договором або законом.

Як передбачено п.8.6 Договору, сторони, згідно ч.2 ст.625 ЦК України, дійшли згоди, що Покупець у випадку прострочення оплати товару за користування коштами Продавця сплачує на користь останнього 30% річних.

З огляду на зазначене вище, колегія суддів, провівши повторний арифметичний розрахунок, дійшла висновку про наявність підстав для стягнення з ТОВ «Обмачівські зорі» на користь ТОВ «Високі аграрні технології» 30 % річних за період з 10.11.2012 року по 25.05.2015 року в розмірі 7 508 415,30 грн.

Враховуючи досліджене вище, колегія суддів дійшла висновку про зміну оскаржуваного рішення та правомірне стягнення з ТОВ «Обмачівські зорі» на користь ТОВ «Високі аграрні технології» 3 500 000,00 грн. основного боргу за Договором, а також 7 508 415,30 грн. 30 % річних, 4 595 448,33 грн. пені та 1 960 000,00 грн. штрафу. В іншій частині оскаржуване рішення слід залишити без змін.

Згідно ст. 33 ГПК України, кожна сторона повинна довести ті обставини справи, на які вона посилається як на підставу своїх вимог і заперечень.

Відповідно до ст. 34 Господарського процесуального кодексу України, господарський суд приймає тільки ті докази, які мають значення для справи. Обставини справи, які відповідно до законодавства повинні бути підтверджені певними засобами доказування, не можуть підтверджуватись іншими засобами доказування.

Обставини, викладені в апеляційній скарзі, не знайшли своє підтвердження під час розгляду даної справи.

Зважаючи на наведене вище, колегія суддів дійшла висновку про те, що рішення Господарського суду Чернігівської області від 29.07.2015 року по справі № 927/146/13-г підлягає зміні в частині стягнення 30 % річних, пені, штрафу.

Керуючись ст.ст. 32-34, 43, 49, 99, 101-103, 105 Господарського процесуального кодексу України, Київський апеляційний господарський суд, -

ПОСТАНОВИВ:

1. Апеляційну скаргу Товариства з обмеженою відповідальністю «Обмачівські зорі» залишити без задоволення.
2. Рішення Господарського суду Чернігівської області від 29.07.2015 року по справі № 927/146/13-г змінити в частині стягнення з Товариства з обмеженою відповідальністю «Обмачівські зорі» на користь Товариства з обмеженою відповідальністю «Високі аграрні технології» 2 659 794,10 грн. 30 % річних, 1 663 798,48 грн. пені, 706 270,22 грн. штрафу, стягнувши з Товариства з обмеженою відповідальністю «Обмачівські зорі» (вул. Лесі Українки, буд. 86, с. Обмачів, Бахмацький район, Чернігівська область, 16510, р/р 26008013000368 в АТ «Сбербанк Росії» м. Черкаси, МФО 320627, код 33982961) на користь Товариства з обмеженою відповідальністю «Високі аграрні технології» (вул. Ямська, 28а, м. Київ, 03038, р/р 26006020307341 в ПАТ «Міжнародний Інвестиційний Банк», МФО 380582, код 36376609) 7 508 415,30 грн. 30 % річних, 4 595 448,33 грн. пені, 1 960 000,00 грн. штрафу.
3. В іншій частині рішення залишити без змін.
4. Доручити видачу відповідного наказу Господарському суду Чернігівської області.
5. Матеріали справи № 927/146/13-г повернути до Господарського суду Чернігівської області.
6. Постанова набирає законної сили з моменту її прийняття і може бути оскаржена до Вищого господарського суду України протягом двадцяти днів з дня її прийняття.

Головуючий суддя

Б.О. Ткаченко

Судді

В.О. Зеленін

О.Ф. Синиця

Повний текст рішення складено 26.10.2015 року.